

ประโยชน์ ๑-๒

ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. จงตอบคําถามต่อไปนี้

- ก. คัพท์เช่นไร ชื่อว่าอาชญาต ๆ (๒๕๖๗/๒)

ข. ในอาชญาตนั้น ท่านแบ่งบทเป็นเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ (๒๕๖๗/๒)

ค. ในอาชญาต แบ่งกារที่เป็นประวานไว้เท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ (๒๕๖๖/๒)

๒. จงตอบคำถ้ามต่อไปนี้

- ก. วิภัตติหมวดอักษรตานี บอกการล้ออะไร ๆ แปลว่าอย่างไร ๆ (๒๕๖๖)
ข. กิริยาคัพพ์ใด ชื่อเหตุก้มมัวจก ๆ และมือทาหารน์ว่าอย่างไร (๒๕๖๖)

๓. จงตอบคําถามต่อไปนี้

- ก. ชาตุเหล่าได เรียกว่าสกัมมชาตุและอกัมมชาตุ ฯ (๒๕๖๗)
ข. กิริยาศัพท์ได ชื่อเหตุกัตตวากฯ และมือทารชน์ว่าอย่างไร ฯ (๒๕๖๗)

๔. กิริยาภิทักษ์ กิริยาภิทักษ์ คือ ภินโน, ปมชุช แปลว่าอย่างไร ฯ สำเร็จสูงมาจากการอะไร ฯ จงเขียนคำแปลสูง
วิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สาสนะ และปัจจัยมาด้วย

- ก. ปาร์ คุณติ สีเลนาติ ปารอุ ฯ
ข. ครหิตพุพนุติ ดาวรุ่ง ฯ
ค. วินัย เตนาติ วินโย ฯ (๒๕๖๖)

๔. ๓ ปัจจัย ไนโกริยาภิทก์ เมื่อประกอบกับชาตุซึ่งมี ทุ และ ที่ เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ๓ เป็นอะไรได้บ้าง อาจตอบพร้อมหั้งยกตัวอย่างประกอบอย่างละ ๑ ตัว ๆ ลงทะเบียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกว่า ลักษณะ และปัจจัยมาด้วย

- ก. ສູເນັນ ກວິມີຕື່ຕີ ສຸກໂລ ໃ
ຂ. ຮາເຮົດຕີຕີ ຮາຕາ ໃ (ເມສີ້ນ/ເມ

๖. กิริยาภิทักษิณ คือ หลักสูตร อบรม แปลงว่าอย่างไร สำหรับมาจากอะไร จะเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้
พร้อมทั้งบอกรูป สาสนะ และปัจจัยมาด้วย

- ก. ក្បាច់មតិ តីលោនាតិ ក្រុង ។
ខ. ប្រាំរំ វាទិ ខែតស្មាតិ ប្រាប់ ។ (២៥១៧)

๗. กิริยาภิตร์ คือ วจนีย์, ชินโนน เปล่าว่าอย่างไร ฯ สำเร็จรูปมาจากอะไร ฯ ลงเขียนคำเปลี่ยนรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้
พร้อมทั้งบอกรูป สาสนะ และปัจจัยมาด้วย

- ก. นิสัย นำ ลักษณะ นิสัย ฯ
ข. มภัย ใจ เอกายาติ มติ ฯ
ค. วทัศน์ วัฒนา ฯ (๒๕๕๗/๑)

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยชน์ ๑-๒
เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๒๗ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘

๑. ตอบ ได้ตوبคำตาม ดังต่อไปนี้

- ก. คัพท์ก้าวกริยา คือ ความทำ เป็นต้นว่า ยืน เดิน นั่ง นอน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด ชื่อว่า อาชญาต
ฯ
- ข. ในอาชญาตนั้นแบ่งบทเป็น ๒ คือ ปรัลสบห บทเพื่อผู้อื่น ๑ อัตโนบห บทเพื่อตน ๑ ฯ
- ค. ในอาชญาตนั้น แบ่งการที่เป็นประชานได้ ๓ การ คือ
การที่เกิดขึ้นจำเพาะข้างหน้า	เรียกว่า ปัจจุบันการ ๑
การที่ล่วงแล้ว	เรียกว่า อดีตกาล ๑
การที่ยังไม่มาถึง	เรียกว่า อนาคตการ ๑ ฯ

๒. ตอบ ได้ตوبคำตาม ดังต่อไปนี้

- ก. วิภัตติหมวดอัชชัตตนี ประกอบดีตากลตั้งแต่วันนี้ ฯ แปลว่าแล้ว, ถ้ามี หรืออยู่หน้า แปลว่า
ได้...แล้ว ฯ
- ข. กริยาศัพท์ใด กล่าวสิ่งที่เข้าใช้ให้บุคคลทำ คือแสดงว่าเป็นกริยาของสิ่งนั้น กริยาศัพท์นั้น ชื่อ
เหตุกัมมavaจก ฯ มีอุทาหรณ์ว่า **สามigen สุเทน โภทโน ป้าjiyiเต ข้าวสุก อันนาย ใจพ่อครัว**
ให้หุงอยู่ ฯ

๓. ตอบ ได้ตوبคำตาม ดังต่อไปนี้

- ก. ชาตุเหล่าได้เรียกหกกรรม ชาตุเหล่านั้นเรียกว่า ลักษ์มาราตุ ชาตุมีกรรม ฯ
ชาตุเหล่าได้ไม่ต้องเรียกหกกรรม คือสิ่งอันบุคคลพึงทำ ชาตุเหล่านั้นเรียกว่า อก้มมาราตุ ชาตุไม่มีกรรม ฯ
- ข. กริยาศัพท์ไดกล่าวผู้ใช้ให้คนอื่นทำ คือแสดงว่าเป็นกริยาของผู้ใช้ให้คนอื่นทำนั้น กริยาศัพท์
นั้น ชื่อว่าเหตุกัตตุavaจก ฯ มีอุทาหรณ์ว่า **สามigo สุห โภทโน ป้าเจติ นาย ยัง (หรือใช้) พ่อครัว**
ให้หุงอยู่ ชี้ข้าวลูก ฯ

๔. ตอบ **ภินโน** แปลว่า แตกแล้ว ฯ สำเร็จรูปมาจาก **ภิท** ชาตุ ในความแตก, **ต** ปัจจัย, ชาตุมี **ทุ** เป็นที่สุดอยู่
หน้า แปลง **ต** เป็น **นุน** แล้วลับที่สุดชาตุ ลง **สิ ปัญมาริภัตติ** ฯ

ปมชุช แปลว่า ประมาณแล้ว ฯ สำเร็จรูปมาจาก **ป** บทหน้า, **มท** ชาตุ ในความประมาณ, **ตุนาที**
ปัจจัย คือ **ตุน ตุวा ตุวน**, อุปัลคออยู่หน้า แปลงปัจจัยทั้ง ๓ เป็น **ย** ชาตุมี **ทุ** เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง **ย**
กับที่สุดชาตุ เป็น **ชุช** ฯ

ได้เขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สาสนะ และปัจจัยมาดังนี้

ก. ปาร์ คุณติ สีเลนาติ ปารคุ

(ผู้ใด) ยอมถึง ซึ่งผู้โดยปกติ เหตุนั้น (ผู้นั้น) ชื่อว่าผู้ถึงซึ่งผู้โดยปกติ,
เป็นกัตตุรูป กัตตุสาสนะ ลงในอรรถแห่งตัลสีล, ฐาน ปัจจัย ฯ

๗. ครหิตพุพนธ์ติ ภารຍุทธ

(กรรมดี) อันเข้าพึงติเติยน เหตุนั้น (กรรมนั้น) ซึ่งอันเข้าพึงติเติยน,
เป็นกัมมรูป กัมมสาชนะ, ณ ปัจจัย ๑

๑. วิเนติ เตนาติ วินโย

(บันทิต) ย้อมเนนนำ (ด้วยอุบาย) น้ำ เทตุน้ำ (อุบายน้ำ) ชื่อว่าเป็นเครื่องเนนนำ (ของบันทิต), เป็นกัตตุรป กรณลากะ, อ ปัจจัย ๆ

๔. **ตอบ** ๓ ปัจจัย ในกริยาเกิร์ก เมื่อประกอบกับราตุซึ่งมี หุ และ หุ เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ๓ เป็นดังนี้
ราตุหุ หุ เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ๓ เป็น นุ แล้วบที่สุดราตุ ตัวอย่าง ฉนุโน อันหมายถึงแล้ว, ฉนุ
ราตุ ในความเปิด ๆ

ໄດ້ເຂົ້ານຄຳແປລຽງປົວເຄຣະຫ

ສຸຂົນ ກວມຍິຕີ ສຸກໂຮ
(ຜູ້ໃຈ) ວັນເຂາເລື່ອງໄດ້ ໂດຍຈ່າຍ ເຫດຸ້ນ້ຳ (ຜູ້ນັ້ນ) ຂໍ້ວ່າວັນເຂາເລື່ອງໄດ້ ໂດຍຈ່າຍ,
ເຖິງຈັ້ງເຮົາ ຈັ້ງເສົາລາຍະ ອາ ໄກລັບ ພ.

ຂໍ້ຕົວ

(ຜູ້ໄດ້) ຍ່ອມທຽງໄວ້ ເຫດຸ້ນໜັ້ນ (ຜູ້ນັ້ນ) ຜົ່ອວ່າຜູ້ທຽງໄວ້,
ເປັນກັບຕະນະ ກັບຕະລາຄານະ. ຕ່າງໆຈຳຍຸ້າ

๖. ตอบ ห្មໂຣ ແປລວ່າ ຮ່າເງິນແລ້ວ ຂໍ ສໍາເງົ່າງວຸມາຈາກ ອສ ຮາຕູ ໃນຄວາມທ່ວເຮົາ, ຕ ປັຈັຍ, ຮາຕູມີ ສ ເປັນທີ່ສຸດ
ອຢ່າໜ້າ ແປລັງ ຕ ເປັນ ກຽງ ແລ້ວລັບທີ່ສຸດຮາຕູ ແລ້ວ

ອກរົມມູນ ແປລວ່າ ຍິນດີຢຶງແລ້ວ ທ່າງເຈົ້າ ສໍາເຮົາຈຸປ່າມາຈາກ ອກີ ບາທໜ້າ, ຮມ່ ຮາຕຸ ໃນຄວາມຍິນດີ, ຕູນທີ
ປັຈຍ ດືອ ຕູນ ຕຸວາ ຕ່າວານ ມີອຸປະລັດອູ່ທຳມະນີແປງປັຈຍທີ່ ຕາ ເປັນ ຍ, ຮາຕຸມີ ມຸ ເປັນທີ່ສຸດອູ່ທຳມະນີ ແປງ ຍ
ກັບທີ່ສຸດຮາຕຸ ເປັນ ມຸນ ບ

ได้เขียนคำเปล Ruiz ประเคราะห์ดัง

၁၂၁၃ ပုဂ္ဂန်မြတ်သနမှု ၁၂၁၄

(ແມ່ນຳ) ຍ່ອມເກີດກ່ອນ (ແຕ່ປະເທດ) ນັ້ນ ເທິງນັ້ນ (ປະເທດນັ້ນ) ຜູ້ວ່າເປັນແດນເກີດກ່ອນ
(ນໍ້າ) ເຕີກ້າງຕຽງ | ອາໄຫານສາຍາະ ອ້າຈື້ຍໆ

๗. **ตอบ** จนีຍ ແປລວ່າ (ອັນເຂາ) ພຶກລ່າງ ຂໍ ລໍາເຮົ້ຈຽບມາຈາກ **ວຈ** ດາຕຸ ໃນຄວາມກລ່າງ, ອົງຍ ປັຈຍ, ລົງ ສີ ປຸ້ມ
ມາວິກັດຕື ສໍາເຮົ້ຈວາງໂນ ຈະນີຍ ບັນຍາ

ชิณโนน แปลว่า แก่แล้ว ๆ สำเร็จรูปมาจาก ชีรุ ราตุ ใจความคร่าวๆ คือ ปัจจัย ราตุมี รุ เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ๓ เป็น ณณ แล้วลบที่ลิดราตุ ลง สิ ปัจมาวิตติ สำเร็จรูปเป็น ชิณโนน ๆ

“ได้เขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สาขานะ และปัจจัยมาดังนี้

ก. นิสัย นำ สดีติ นิสัย

(คิชช์) อาศัยซึ่งอาจารย์นั้นอยู่ เหตุนั้น (อาจารย์นั้น) ซึ่งเป็นที่อาศัยอยู่ (ของคิชช์),
เป็นกัตตุรูป ก้มมสาขานะ, อ ปัจจัย ๆ

ข. มณฑติ เอตายาติ มติ

(ชน) ย่อมรู้ ด้วยปัญญาหนึ่น เหตุนั้น (ปัญญาหนึ่น) ซึ่งเป็นเหตุว์ (แห่งชน),
เป็นกัตตุรูป กรณีสาขานะ, ติ ปัจจัย ๆ

ค. วทีติ วตุตา

(ผู้ใด) ย่อมกล่าว เหตุนั้น (ผู้นั้น) ซึ่งผู้กล่าว, เป็นกัตตุรูป กัตตุสาขานะ, ตุ ปัจจัย ๆ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ข้อแนะนำการตอบปัญหา

ในการเฉลยปัญหาไวยากรณ์นี้ ผู้เฉลยเลือกใช้รูปแบบ “การตอบแบบหวานคำถาม” กล่าวคือ การนำข้อความในคำถามมาเรียบเรียงเป็นประโยคคำตอบที่สมบูรณ์ เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับการเขียนตอบที่ชัดเจน สุภาพ และลดความผิดพลาดในการลือความหมาย ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้ในการสอบวัดผลธรรม-บาลี สนับสนุน โดยมีหลักการจำง่าย ๆ คือ “ถามอย่างไร ตอบอย่างนั้น” และเมื่อถาม “จะ...” ให้ตอบ “ได้...”

ทั้งนี้ ไม่ควรใช้รูปแบบการตอบแบบเจาะจง (ตอบล้วน) เพราะจะทำให้คำตอบดูห้วน ไม่สุภาพ และลือความหมายไม่ชัดเจนว่ากำลังตอบในประเด็นใด ซึ่งอาจสร้างความลำบากให้เกกรกรรมการในการพิจารณา คะแนนได้